

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătinindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Distincții.

(*) Într'un articol trecut am căutat să stabilim atitudinea noastră față de frații noștri de peste munți și în special față de partidele politice din România, și am arătat că acțiunea noastră, având de basă o stare de lucruri cu totul deosebită, nu poate fi subordonată acțiunii nici unui partid; că ea trebuie să fie, ca și cauza noastră, de sine stătătoare și că pentru izbândă noastră avem nevoie de sprijinul moral al tuturor Românilor, fără deosebire de culoare politică.

Dar' dacă eșim, pentru moment, din această ținută, ce ni-se impune de înseși interesele bine-înțelese ale cauzei noastre, și, ca oameni de idei și de principii, sîntem întrebați: „Faceți ori nu vre-o distincțiune între național-liberal și conservator”, am lipsi unei datorii pe care sinceritatea ne-o impune, de n'am răspunde că da, o asemenea distincțiune facem și noi, ca și acei ce se cred în desacord cu noi asupra acestui punct.

Ca și dînșii, noi cunoaștem istoria și ne dăm seamă de rolul partidelor politice din România; ear' simpatiile noastre, ca oameni de principii și de idei, înclină, ca și ale lor, mai mult într-o parte decât în cealaltă. Așa încât s'ar putea ca acolo unde noi vedem un punct de deosebire, privind lucrurile superficial, să nu fie în realitate decât un nou semn de acord, la o mai deaproape și mai aprofundată scrutare a lor.

Să ne lămurim deci, pentru-că socotelile cele bune fac pe prietnii cei buni.

Principatele române Moldova și Muntenia au fost supuse veacuri de-a rîndul unui jug greu și apăsător. În asemenea condițiuni neprielnice, era fatal ca în-treaga viață culturală și economică a fraților noștri de peste munți să se resimtă de influența nefastă a regimului sub care trăiau. Ideile de libertate și de dreptate nu încolțeau decât doar' în chip sporadic, pe ici-colea. Conștiința națională însăși părea întunecată.

Dușmanii de tot felul ai neamului nostru credeau această conștiință adormită pe veci, și cu atât mai volnici și mai cruzi se arătau pentru el. Când deodată leul adormit se deșteaptă. Poporul român, folosindu-se de împregiurările favorabile din afară și înțelegând cu

deplină maturitate momentul psihologic al acelei epoci, a scuturat în 1821 jugul ce-l purta de veacuri. Domnia fanarioților s'a prăbușit, cu tot aparatul ei de instituții păcătoase, cu toată asuprităoarea și distrugătoarea ei organizație.

De aci încolo o eră nouă s'a deschis fraților noștri de peste munți. Nedreptățile seculare ce le-au îndurat trebuiau îndreptate. Spiritul de unitate începe să se manifeste. Ear' trebuințele vieții moderne, cari cereau în chip imperios o altă organizare a statului, se fac tot mai simțite.

Atunci începe acea luptă titanică, pe care generațiunea dela 1848 de peste munți a dus-o în țeară și în străinătate, cu pana, cu vorba și cu fapta, pentru crearea și consolidarea statului modern român. Atunci o pleiadă de tineri, cari au lăsat istoriei neamului nostru nume neperitoare, a răsărit din sinul poporului, chemându-l cu entuziasm la altă viață. Și pe urmele acestei lupte mari și sfinte am văzut poporul român, umilit, deșteptându-se plin de mândrie și cerënd, cu o nouă însuflețire, un loc printre popoarele europene. Unirea principatelor, domnia străină, regimul constituțional, — desiderate ale Divanului a h hoc — s'au realizat toate rînd pe rînd. Și, în mersul lor vecinic înainte, principatele unite și-au dobândit cu glorie independența pe câmpiile Bulgariei, formând astăzi mîndrul și prosperul regat independent al regelui Carol I.

Ignorăm noi toate acestea? — Nu! Ignorăm noi atunci partea ce revine partidului național-liberal în această măreață sforțare a fraților noștri de peste munți către o viață nouă, deamănă de un popor descendent din o atât de glorioasă origine? — Nici aceasta nu!

Noi știm că Brătenii, Golescu, Bălcescu, Câmpineanu, Tell, Cogălniceanu, Rosetti, Alexandri, — toată generația aceea de eroi, cari au încălzit un popor întreg la focul marelui și curatului lor entuziasm, — au fost liberali. Noi știm că partidul național-liberal de peste munți a fost cea mai înaltă expresiune a aspirațiunilor poporului român spre libertate și progres. Noi știm ceva mai mult, — și chiar ținem să facem această distincție, — noi știm că rolul partidului conservator a fost cu mult mai modest, ori-cât de util aceleiași opere ar fi fost și acest partid, ca factor ponderator, în unele momente.

Ear' noi... ce facem noi aici? Ce sens are lupta noastră? — Noi, luptătorii în cauza națională, luptăm deosemena pentru libertate, pentru dreptate, pentru desrobirea unui popor.

Deci, cu suflet corat și liniștit, nu ni-se poate spune, fără a ni-se face o înjurie și o nedreptate, că noi nu ne-am da seamă de afinitățile ce există între lupta noastră de azi și rolul istoric al partidului național-liberal din România, după-cum — *mutatis mutandis* — nu ni-se poate tăgădui conștiința aceleiași afinități ce ne leagă de toate partidele, — ori unde s'ar găsi, — din moment ce ele luptă pentru libertate și drepturile popoarelor oprite, pentru chemarea la viață a elementelor de progres, oprite locului în mersul lor firesc de reîntărea, încăpăținarea și tirania omenească.

Conștiința aceasta nu ni-se poate tăgădui, — și pentru cei-ce totuși ni-o tăgăduesc, în bună sau rea credință, o spunem aice tare, ca să audă și ei și toată lumea, că o avem.

Așa fiind lucrurile, amicii noștri, cari se complac a vedea un punct de deosebire între ei și noi pe această temă și-și dau o osteneală inutilă de a ne capacita și pe noi de ideile lor, să de-partăzează dela starea reală a faptelor. Distincția pe care ei o fac între partidele din România, ținînd seamă de rolul lor istoric și de activitatea ce au desfășurat-o pentru deșteptarea neamului românesc de peste munți, distincția aceasta o facem și noi, ca și dînșii, pentru-că și noi, ca și dînșii, sîntem oameni de principii și de idei ba încă de aceleiași principii și de aceleiași idei. Mai mult, sîntem de acord chiar asupra gradului de iubire și de simpatie, pe care le avem pentru fiecare partid, deoarece-ce în noi, ca și în ei, aceste sentimente sînt reflectate și deșteptate, tocmai de afinitatea mai mare sau mai mică ce există între noi și acele partide, între rolul lor și rolul nostru. Și, prin urmare, fiind cu toții de acord, să nu mai deschidem uși deschise, nici să nu mai spargem geamuri sparte.

Sînt însă și alte distincții, pe care noi le facem și pe care am dori să le facă și amicii noștri de cari am amintit:

Partidul național-liberal din România e una; partidul național-român din Transilvania și Ungaria e altceva.

Între aceste două partide politice pot fi și trebuie să fie cele mai strînse relațiuni de simpatie; dar' nu trebuie să uităm, că și unul și altul reprezintă, în multe privințe, ordine de interese deosebite, luptând și unul și altul în condițiuni deosebite.

În al doilea loc, și ca o consecință a acestei prime distincțiuni, ori-cât de mari ar fi afinitățile dintre aceste două partide politice, acțiunea fiecăruia trebuie să rămână independentă, partidul național-liberal conducându-se din România, așa cum cer interesele sale, partidul național-român conducându-se de aici, dela noi de-acasă, așa cum cer interesele noastre, — liber ca aceste două partide să se atingă pe une-locuri în acțiunile lor, liber earăși, ca pe alte locuri să se îndepărteze.

O altă distincție ce mai avem de făcut este că simpatiile și afinitățile ce ne leagă pe noi de partidul național-liberal din România, nu ne îndreptătesc sub nici un cuvînt a fi provocatori față cu partidele contrarii naționalilor-liberali, de oare-ce chestiunile ce separă pe unii de alții sînt chestiuni cu caracter pur intern ale Regatului vecin; cu alte cuvinte noi putem fi amici naționalilor liberali, fără ca implicit să fim și adversarii adversarilor lor.

În sfîrșit, deosebirea ce există între însăși natura mișcărilor reprezentate, în aceste momente, de cele două partide amintite, ne face să credem că nu ne e iertat a subordona cauza națională acțiunii unui partid politic, ori-care ar fi el, deci nici acțiunii politice a partidului național-liberal din România. Causa națională, avînd un caracter mai larg și mai permanent, este și trebuie să rămână deasupra ori-cărei considerațiuni mici și trecătoare de partid. În sfera de comprehensiune a noțiunii chiar ce cuvintele „causa națională” ne deșteaptă, toate partidele politice și toți bunii Români găsesc locul lor, toți pot și sînt dator să-și aducă concursul și sprijinul lor.

Causa națională nu e a nimînui în parte, ci a tuturor, și ca atare, încă odată, trebuie să rămână deasupra ori-căror considerațiuni de ordine secundară.

Am fi mulțumiți și fericți, ca în aceste idei să ne întâlnim cu toții — și să fim cu toții de acord.

Statul ungar și naționalitățile sale. Sub titlul: „*Magyar állam és nemzetiségei*” a apărut zilele acestea o nouă broșură politică, ce ne privește. Autorul se numește baron Thoročzkay Victor, un magnat ardelean. Broșura aceasta se ocupă mult și de chestiunea noastră, de aceea și noi va trebui să ne ocupăm cu ea.

Secretari de stat în Austria.

Zarele cislethane, mai ales cele guvernamentale, vorbesc, că și în Austria se va înființa, în fiecare minister, postul de secretar de stat. Numai să nu-și iee Austria de model pe ai noștri secretari de stat, căci se va căi.

O schimbare.

„Dreptatea” dela 4 Februarie n. publică un articol „La crisă”, în care stabilește mai ales punctul de vedere, ce membrii partidului național au să-l observe față de cunoscuta ordinațiune a lui Hieronymi, prin care se declară dizolvat comitetul național.

Fiind chestiunea aceasta cea mai importantă pentru partidul național, reproducem partea meritorie din articolul „Dreptății”:

„Față de situațiunea ce guvernul țerii, prin cunoscutele sale ordinațiuni de disolvare a comitetului și prin opreala de a mai convoca conferențele îndatinate a creat-o partidului, interesele bine pricepute și bine cuprinse ale partidului nostru național pretind dela aderenții lui, ca în timpul present și până atunci, până când situațiunea nu se va schimba, aderenții să creadă și să persiste în convingerile lor, că partidul național se află în existență, și prin urmare tot organismul său ca și comitetul său asemenea se află în existență și are să rămână ca atare până atunci, până când corporațiunea, care l-a instituit nu-l va absolve, destitui, înlocui sau realege etc. etc. Numai astfel crezînd și persistînd remonstrează partidul în contra dispozițiunilor neîntemeiate în lege, ergo nejuste și nemotivate, ale guvernului, și numai pe această cale poate dovedi partidul, că precum nici-unde sub soare nu există lege sau dispozițiune guvernamentală, care în mod ilegal și abuziv poate să străbată în internul omului și în conștiința lui, ca să-și stîrpească voința justă și legală sau convingerea, așa și guvernul nostru prin dispozițiunile și ordinațiunile sale în inima și convingerea noastră

FOIȚA „TRIBUNEI”

Iubirea mea...

Iubirea mea a fost o floare

Și s'a uscat,

Dar' amintirea ei, parfumul,

Din suflet nu s'a mprăștiat.

De câte-ori îmi vine 'n minte

Numele tău,

Sînt încă toată desnădejdea

Adâncilor păreri de rău.

Într'un adio mii de visuri

S'au sfîrșit, —

Ear' tu... tu n'ai înțeles încă

Și n'ai gîndit, că e păcat.

De farmecele tale mîndră

Tu treci rîzînd, —

Și uiți, că vremea soarbe toate

În sinu-i lăcom, rînd pe rînd.

Sept. 1895.

tău, căci un instinct îți zice să nu o conturbi în visările ei.

Înainte cu trei ani numai era încă plină de viață, veselă, sprintenă și frumoasă.

A rămas de mică orfană de mamă. Tatăl ei era păzitor de hotar și așa nu mult a putut să-și poarte de grije. Până era mai mică îi lăsa câte o bucată bună de mîlaiu, o trimetea azi la o vecină, mâine la alta, și el se ducea la coliba din hotar.

După-ce a mai crescut, ajută pe femei în lucrurile căsii, pentru care căpeta mîncare. Așa trăia ea de pe o zi pe alta.

Cu cât năcăz, dar' anii treceau ca în sbor și Stana se facuse un bujorul de fată, de nu-i aflai păreche în sală.

Badea Gligor — tatăl Stanei — era om scump la vorbă și întunecat. Din tinerețe încă a fost tot păzitor de hotar și datat la un fel de viață singuratică și ferită.

Iarna ce e drept, Stana și Gligor în sat, dar' în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

țesea, ajută la peptenatul lăinii și cosea pe la femeile mai bogate din sat.

Năcăzul și lipsa au învățat-o pe Stana la tot felul de lucru și femeile îi dădeau bucurii, căci se pricepea bine. Una numai o strica, că prea îi plăcea jocul și glumele flăcăilor.

Nici o fată în sat nu era jucătoare ca Stana și toți flăcăii o jucau cu drag. Flăcăii îi chiau mai tot Stanei și fetele cam ținneau mînie pe ea.

Dacă făcea Stana numai câțiva pași din casă se întâlnea, când cu un flăcău, când cu altul, glumea și rîdea cu toți, de îți părea, că om mai fericit ca Stana nu era.

Și cam așa și era. Stana obișnuită de mică cu lipsă și sărăcie mare, acum, că își putea câștiga câte ceva, că își putea face haine mai frumoase, că la joc era cea dintău în joc, că flăcăii toți șăgăiau bucurii cu ea, se simțea în felul ei îndestulată și fericită și era veselă și șubdălnică.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor, Stana și Gligor erau în casa lor.

tot satul. La o răspîndire a drumurilor din sat era cărîmă cu curtea largă și netedă, aici își ținneau tinerii satului jocul.

Câte-odată Dumineca, badea Gligor venia în sat acasă și sta la cină.

După-ce eșeau din biserică și se începea hora în sat, el se pune pe pomnolul căsii de funde se vedea în curtea crăcinei, cum se învîrteau în joc tinerii și cum se legăneau în vînt pletele fetelor.

Spre seară, când se spărgea jocul, și fetele alergau acasă să-și vază de lucru de seara, venia și Stana cu ochii scilpicioși, roșie și înflăcărată de joc.

Cum o vedea badea Gligor suind lăcom poteca spre casă, și acum auzia că flăcăii strigau din jos la Stana: „Să fi sănătoasă Stană”, „noapte bună” și altele, nu graia nimic, pa numai gînditor din cap, semn, că nu-i plăcea, se acula de pe pomnol și intra în casă.

Cînd intra apoi Stana înăuntru, o mersura din creștet până în tălpi, și cu fruntea încrețită îi zicea cu glas apăsător — „ce-i fată?” cînd vor înceta de-a urla lupii aia după tine?

Stana s'a fost învățat cu vorbe de acestea, nu răspundea nimic, își desbrăca îngrabă hainele de sîrbătoare și să apuca să fiarbă mămăliga de cină, că tatăl ei se se poată duce la colibă.

Tre ă un an.

Stana era acum în floarea tinereții și se făcuse par'că mai frumoasă de cum a fost. Glumele ei erau acum mai cu inimă, se deșteptase fata mult într'un an, și pricepea să adune și se potrivească vorbele așa ca la toți să placă. Numai badea Gligor nu vedea nici un bine în aceasta.

Până la vreme Stana șăguia cu toții deopotrivă, dela o vreme fără să prindă de veste cum, se făcuse, că dacă se întâlnea cu Mitru lui Tanase nu putea ride și glumi ca cu ceilalți, îi placea mai bine să stee să-l asculte și cu capul plecat să se uite pe sub sprâncene la el în față.

Era trușă fecior Mitru lui Tanase, înalt și zdravăn, cu musteți mărunt indesate, cu fața roșcovană și plină de viață.

Nu-i fecior să-și stee peana în pălărie, ca lui Mitru — își zicea Stana, cînd îl vedea trecînd. Să fi stat zile întregi de vorbă cu el și nu l'ar fi fost de-ajuns, căci simțea o dragoste curată către Mitru, care nu o lăsa să-și iee gîndul dela el.

La horă în sat toți se uitau la Stana și la Mitru lui Tanase cum se învîrteau și cum pașiau de cu alcăm și potriveală.

Apoi cînd învîrtea Mitru pe Stana pe sub mîna și ea se pleca și nu prea, cum era mai potrivit, el se uita la ea în față, își ridica capul sumet și rîzînd de abia îi descănta Stanei, încît femeile, cari încungiurau hora, se coteau și ziceau: „Zeu, drept are Mitru, că s'a făcut frumoasă fată Stana asta, cine ar fi gîndit, cu cât năcăz a crescut”.

Veni toamna. Culesul păpușoiului a trecut și badea Gligor s'a mutat în sat.

În grădulu de lîngă casă își adunase earăși unelte pentru lucru lemnului și viața de acum un an începea pentru el din nou.

Pentru Stana era altă viață acum. Seara după-ce badea Gligor își lăsa lucrul și se culca, Stana eșia nebăgată în seamă din casă și se ducea la porțiță. (Va urma).

ca partid nu a străbătut, nici 'și-a ajuns scopul.

Motivele partidului nostru pentru de a persista cu drept în această credință a sa, isvorăsc din lege, mai corect zis: din lipsa oricărei legi referitoare la cauză.

Precum se știe, în țeara noastră nu există nici o lege, care să reguleze chestiunea întrunirilor și convenirilor publice-politice. Nu noi suntem vina, că nu există. Ear' dacă o asemenea lege nu există, atunci, din neexistența ei nu poate urma decât aceea, ca guvernul să respecteze spiritul libertății publice-politice și al constituției, care spirit nu poate fi altul, decât completa libertate de acțiune publică-politică, în virtutea căreia fiecare partid public-politic se poate organiza și are drept de existență, după-cum respectul partid află el însuși de bine și de lipsă.

Din același spirit sau principiu al libertății constituționale rezultă mai departe și aceea, că guvernul nu poate avea nici un drept, precum nu poate avea nici vre-un motiv întemeiat de a face excepție cu unii dintre cetățenii statului sau cu unele partide publice-politice, ci din contră el trebuie să-i respecte pe toți deopotrivă, precum s'a și întemplat aceasta totdeauna în Ungaria și din partea tuturor guvernelor țării până la cel penultim, care făcând o excepție numai față cu al nostru partid.

Însă această excepție nu poate să aibă durabilitate, fiindcă ea este de o natură foarte delicată pentru însuși guvernul țării, și fiindcă ea însăși roade tot mereu la vază și la reputația bună și demarează fără milă și fără crutare abuzul și absolutismul faptuitorului ei!

Urmează dar' de sine necesitate, ca partidul nostru între toate împregiurările să rămână întreg și deocamdată să încungiere orice cursă ce 'i-sar pune din ori-care parte și prin ori-ce fe: de apucături spre a se divisa.

Luăm cu bucurie notă de aceste vederi corecte.

Exprimate în „Dreptatea” ele denotă însă și o schimbare spre bine. Nu e mult de când „Dreptatea” în aceeași chestiune scria tocmai contrariul.

Vom spune mâne ce.

Reînnoirea pactului economic.

Negocierile întru reînnoirea pactului economic dualistic se urmează de Luni, 3 Februarie, în Budapesta între ministrii celor două jumătăți ale monarhiei. În vederea greutăților eventuale a sosit din Viena și ministrul de externe al monarhiei, contele Goluchovsky, pentru a sta gata în ori-ce moment a interveni întru aplanarea greutăților dintr-o parte și din alta. Despre călătoria proiectată a contelei Goluchovsky la Budapesta guvernul unguresc numai Vineria trecută, d'aceia Bánffy încă în aceeași zi seara s'a repezit la Viena, spre a protesta contra „amestecului” ministrului de externe. Sâmbătă înainte de amiază a avut audiență la împărat; ear' seara s'a întors „pe deplin liniștit” și mulțumit la Budapesta.

Foile patriotice nu-l văd cu ochi buni pe Goluchovsky în Budapesta, bănuind fel de fel de grozăvii puse la cale de către „camarila Vienei”.

Din raporturile publicate despre cele două zile de negocieri, Luni și Marți, scoatem următoarele:

În privința Băncii naționale, ambele guverne vor înainta câte o notă, în care 'i-se va arăta în ce condiții guvernele sunt aplecate a se învoi cu reînnoirea privilegiului.

Privitor la reforma valutei, ambele guverne se obligă a retrage din circulație, în decurs de doi ani, bancnote de stat în valoare de 112 milioane de florini și a depune aur în locul lor.

În privința viitoarei organizații a Băncii austro-ungare guvernul austriac a recunoscut cererea Ungariei la deplina paritate.

Asupra chestiunii dărilor de consum nu s'a putut ajunge în primă zi la o înțelegere. Rostul acestei chestiuni stă în aceea, că astăzi dările de consum, afară de aceea asupra alcoolului care e regulată prin legi speciale — se plătesc acolo, unde articolul de consum a fost produs; ear' Ungaria cere acum ca să se plătească unde se consumă.

Din parlamentul maghiar.

Sedința din 4 l. c.

În ședința de astăzi s'a continuat discuția asupra stării igienice publice, resp. asupra bugetului cu privire la aceasta.

Primul orator a fost Sporzón Ernő, care a insistat pe lângă înaintarea unui proiect despre regularea și specificarea cheltue-

lilor făcute cu susținerea spitalelor. După aceasta urmează Várady Károly, care în liniamente generale ilustrează toate miseriile sănătății publice și îndeosebi cele provocate prin stările ce dominesc în atelierile brutarilor.

Acestora le reflectează ministrul Perczel, anunțând înainte de toate, că deja în toamna proximă va înainta trei proiecte privitoare la stările igienice publice, unul cu privire la întreținerea bolnavilor, altul despre un nou sistem al farmaciilor și pe urmă un proiect despre modalitățile de a pune la dispoziția lucrătorilor localități bune și ieftine. Se va îngriji mai departe, ca chestiunea instituției medicilor cercuși să o rezolve odată cu reforma administrației. Pentru anchetarea stării provocate de miseriile lucrătorilor va exmite specialist.

După acceptarea unanimă a titlului, urmează rubrica: Casele alienaților.

Deputatul Illyés constată faptul dureros, că numărul alienaților în țeară se sporrește din an în an tot mai mult. Fiindcă pentru o mare parte nu este loc în casele de sănătate, cere înmulțirea acestora. Ministrul Perczel comunică cele mai nouă ale sale dispoziții, conform cărora de aci înainte poate fi coterit un număr mai mare de bolnavi. Rubrica se votează.

Urmează titlul: Siguranța publică.

Szacsvay Sándor observă, că instituția gendarmeriei a fost mai întâi foarte rece primită, dar' astăzi 'și-a dobândit temelii și încă prea sigure. Este o mare violare a constituției, dacă partidul guvernamental reflectează la gendarmerie pentru de a-și asigura reușita în luptele sale politice. Exemple vii sunt experimentele dela Nitra, Stupava și Giral.

Pázmándy se ocupă îndeosebi cu poliția din provincie. Nu se miră de fel de împregiurarea, că această poliție este rea, căci ea este compusă din tot felul de elemente nequalificate luate de pe stradă. Cere poliție de stat și delăturarea poliției provinciale.

Deputatul Ugron Gábor protestează în contra ordinelor referitoare la oprirea întrunirilor partidului popular și la confiscarea broșurilor editate de acest partid. Aceasta s'a întemplat mai ales în comitatul Torontal. Nu poate aproba nici procedura volnică a poliției în contra întrunirilor conchinate de lucrători. (Ei, de ce nu discutați odată în mod principal aceste chestiuni, de ce nu vă legați cu acest privilegiu bună-oară și de ordinul lui Hieronymi? Red.)

Ministrul de externe respinge acuză, că guvernul ar folosi gendarmeria pentru scopuri politice. (Cată naivitate! Apoi ce-au făcut și ce fac gendarmii la alegere? Ce au căutat la procesul Memorandului în număr atât de mare? R.) Comunică, că se fac deja pregătirile necesare pentru extinderea poliției de stat și asupra provinciei.

Urmează rubrica: Poliția de stat din capitală.

Visonai Samu, apărătorul aprig al lucrătorilor în mai multe procese de presă, se ocupă exclusiv cu chestiunea lucrătorilor, criticând aspru procedura poliției în contra acestei clase de oameni. Horváth Gyula îi impută lui Visonai faptul, că joacă rol de anteluptător și mare spriginitor al socialiștilor, cari altcum în toate țările sunt persecutați și fugăriți. (Acestor vederi, ce-i drept, că strîmte, dl Horváth le dă expresie în primul din foaia sa „Magyar Hirlap”, numărul cel mai nou. Dl Horváth joacă pe aristocratul, dar' de regulă pe base nereale. Red.) Ugron împărtășește vederile lui Visonai și polemizează cu Horváth.

Debaterea se va continua.

Cronică politică.

(Boris—ortodox.) Precum se știe din telegramă, prințul Ferdinand a adresat către poporul bulgar un manifest privitor la trecerea lui Boris, manifest cetit în Sobrania dela 4 Februarie, de către însuși ministrul-president Stoilov. Eată acest „prețios” document pentru poporul bulgar.

„Declar poporului meu iubit, că voină a împlini promisiunea dată de către tron reprezentanților națiunii, 'mi-am dat toată silința și m'am luptat din răspuneri, pentru a delătura greutățile, cari se puneau în calea împlinirii dorinței ferbinte a întregii națiuni: trecerea moștenitorului la tron în sinul bisericii naționale. După-ce am împlinit datorințele respectului către toți aceia, dela cari atrna delăturarea acelor greutăți și văzând, că speranțele mele se zădărnicesc, deoarece n'am găsit o pricepere înțeleaptă acolo unde o așteptam pentru ceea-ce le trebuie Bulgarilor, credincios promisiunii cu jurământ dat iubitelui meu popor, am hotărât din propria mea inițiativă, a delătura toate pedecile, pentru a aduce pe altarul națiunii cea mai mare și cea mai grea jertfă.

Aduce deci la cunoștința tuturor Bulgarilor, că la 2 Februarie anul curent, ziua împlinirii Domnului, se va întempla botezul moștenitorului tronului Boris, prințul din Tirnovo, după ritul bisericii naționale ortodoxe. Fie ca regele regilor să blagoslovească această hotărîre, și se ocrotească patria și casa noastră.

„Făcut în capitala noastră Sofia, în ziua de 20 Ianuarie, anul mântuirii 1896, al nouălea al ocăruiirii noastre. Ferdinand”.

Din frasa subliniată se poate vedea năcăzul prințului (sau al sfetnicilor sei?) pe Curia română din cauza refuzului. Să ne spunem însă îndată și noi cuvântul, că cu tot refuzul ce a întimpinat în Roma, prințul Ferdinand nu va fi excomunicat. După primele momente de superare, totul va reîntra în văgășul normal și rotogolul pământesc se va învîrta ca și până acum. Așa se face politica: pe deoparte șovăire, nedumeriri, pe de alta minciună, slăbiciuni personale, ambiții. Și ce nu va săvîrși încă Ferdinand, cum nu se va umili el, pentru a reîntra în grațiile Rusiei? Lucruri umitoare se vor petrece. Om cinstit nu trebuie să se ocupe cu politica; aici se cere altceva.

Ținuta presei rusești față cu pasul prințului Ferdinand este echivocă. Ziarul „Peterburskii Vedomosti”, de sub redacțiunea prințului Uchtomski, prieten personal al Țarului, se pronunță în următorul sens:

„Dacă patrioții bulgari visează, că trecerea prințului Boris va contribui la a stringe relațiile între Rusia și Bulgaria, lucrul e lesne de priceput. E însă foarte dubios, dacă această întemplanare va aduce momentul dorit. Prințul Ferdinand a venit în Bulgaria cu ajutorul lui Stambulov, în contra voinței Rusiei, ba și mai rău, cu scop de a o vătămă. Acum prințul schimbă direcțiunea: el caută a provoca un zimbet binevoitor pe față Rusiei. Dar' de geaba; Rusia tot atât de puțin va lua seamă de această cochetărie, precum a nebagat în seamă provocările lui Stambulov.

Ear' cel mai răspândit ziar, „Novoie Vremia”, scrie:

„Împlinirea făgăduinței, pe care prințul a făcut-o la timpul seu, reprezentanților poporului bulgar, va înlesni domnitorului Bulgarilor esirea din actuala situație falsă. Prin convertirea fiului seu la ortodoxism prințul Ferdinand va înlătura una din nemulțumirile Rusiei față cu Bulgaria. Toate celelalte vor depinde dela procederea prințului și a sfetnicilor sei, cari au avut destule ocazii de a se convinge despre necesitatea de împăcare cu Rusia, care a scăpat Bulgaria de sub jugul turcesc”.

Ziarul generalului Komarov, „Sviet”, scrie:

„Când Rusia se va încredința, că în Bulgaria începe a se stabili ordinea lucrurilor și că nu se glumește cu rebotezul prințului Boris, bucuria va fi mare în Rusia și aceasta va și 'i-o dovedească. În ori-ce cas însă trecerea lui Boris în biserica ortodoxă va deschide o nouă epocă în relațiile dintre Bulgaria și Rusia”.

Iubileul României-June.

Viena, 29 Ian.

Pregătirile societății „România-jună” pentru sărbarea jubileului de 25 ani progresează în mod îmbucurător.

Comitetul ales pentru arangiarea festivităților cu ocazia jubileului, sub conducerea dlui Dr. Ciurcu, face cele mai extinse pregătiri.

Sînt șanse, că un tren de plăcere va pleca din București, spre a aduce oaspeții din România, cari vor participa.

Cele mai distinse puteri artistice române sperăm să le auzim concertând cu ocazia aceasta înaintea publicului vienez, contribuind astfel la mărirea nimbului național românesc.

Comersul festiv promite a deveni una dintre cele mai frumoase sărbări studentești de această natură.

Numărul membrilor societății s'a mărit în anul acesta considerabil față de anul precedent.

Avem opt membri plini de interes, atât față de cele naționale, cît și față de cele europene, pentru deci sperăm, ocupă „România-jună” înaintea publicului vienez și renumele înaintea publicului românesc.

Pentru „Alma” multe lucrări de vîmică.

Ne lipsește Reginei poezie, Carme ce exmiterea listel

Precum sînt însă informat, augusta Suverană, ca și în trecut, așa și cu ocaziunea acestei importante sărbări a „României-june” o să ne învrednicească de înaltul seu patronat. Nucleus.

REVISTA PRESEI.

În această rubrică vom căuta să resumăm pentru publicul nostru cetitor toți articolii mai însemnați, ce apar prin diferite ziare, și credem că e bine să fie cunoscuți. Special vom da un resumat regulat din toți prim-articolii ziarelor române din patrie, precum și o revistă a presei naționalităților coaliat. La presa maghiară vom reflecta numai când prim-articolii ne privesc direct.

„Gazeta Transilvaniei” se ocupă de resolvarea crizei:

„Cu sinceră satisfacțiune, scrie „Gazeta”, am înregistrat eri desnodământul ce 'l-a luat așa numita criză a „Tribunei” în consfăturile din urmă dela Sibiu.

„Am fost satisfăcut, pentru-că am văzut triumfând principiul dreptului, al ordinei și al disciplinei asupra spiritului de usurpațiune, de neascultare și de seditiune; am fost satisfăcut mai ales văzînd, că prin modul cum s'a tranșat afacerea, ca a format obiectul cerțelor scandaloase din lunile ultime, s'a făcut un început în direcția salutară reclamată de organul nostru mai ales în primăvara anului trecut.”

Își pune apoi întrebarea, că ce va urma acum? Regretă, că „Tribuna” nu continuă expunerea fondului politic al crizei și promite de a face însăși acest lucru.

„Dreptatea”, traduce sub titlul „Traficări”, un articol al lui Kaas Ivor din „Nemzeti Ujság”, articol ce descrie situația țării sub actualul guvern.

„Národné Noviny” aduce mai multe dovezi pentru a arăta, că Ungaria a încetat de a fi stat de drept prefăcîndu-se în stat polițienesc. În orașul Bánovțe, autoritățile au confiscat cetățeanului slovac toate cărțile, luând astfel averea altuia fără învințarea justiției”. În satul Sliaci (cu vestitele sale scalde), comitatul Liptov, gendarmii au năvălit în casa preotului Hlinka și cu sulțele pe piept 'l-au încreiat asupra faptului, că „a îndrăsnit” să primească în casa lui ca oaspe pe cățiva domni, cari călătoresc din oraș în oraș, din sat în sat, colectînd costume, cîntece, proverbe, obiceiuri, datinele naționale slovacăști. Reflexiunile 'și-le încheie organul slovacesc astfel:

„Nu, dlora dela putere, stat de drept nu se conduce prin spionagiu și sulț gendarmerești. Nu ne siliți a propovedui nu numai neîncrederea, ci și teamă de voi, căci sînt deja comune, unde oamenii fac cruci și închid ușile observînd, că se apropie un om cu înfățișare oficioasă. Ori nu vă înșelați pe voi înși-vă și lumea întreagă, că Ungaria este stat de drept; mărturisiti odată: noi sîntem oficanți ai unui stat polițienesc; noi înșine sîntem polițiști și idea de stat a noastră este: sulț”.

„Erdélyi Híradó” scrie despre „hărțuială internă a naționalităților”, vînd să zică „a Românilor”, pe care o califică de o „manifestare grotescă a neîncrederii, jaluzie de rolul conducător, etc.”, — dar' face atent publicul maghiar ca să nu prețuiască prea mult această criză. Motiv de bucurie nu au, au însă datorie de a stabili odată liniile de direcție a unei politici, care să 'și facă socoteala definitivă cu acest „șerpe de mare”, numit chestiunea naționalităților.

Nu vrea să vorbesc, ca și politicianii de cafeana, despre tăierea „capului hidrei”, pentru-că acela ear' ar crește, dar' cere să 'i-se detragă sucul de viață a acestei hidre. Aproabă, că guvernul actual nu face atâtea procese monstruoase de presă.

Vede că Bánffy are noroc, căci și naționalitățile au o poziție, îi ușurează poziția față de cele naționale.

Pentru „Alma” multe lucrări de vîmică.

Ne lipsește Reginei poezie, Carme ce exmiterea listel

tablouri de ale măiestrilor italieni din secolul al XV și XVI-lea. Cum s'a întemplat și ce s'a întemplat în călătoria artistică a lui Pulszky Károly, destul că tablourile cumpărate de el mai toate sînt falsificate, între ele mai ales unul zis de „Rafael”, pentru care a plătit „dl director” 103.000 fl. Eacă dar' de unde vine boala. Alaltăieri patru medici au constatat la dînsul: „paralysis progressiva și mușarea creierilor”, în urma căreia constatări, dl director a fost dus la spitalul pentru smintîți dela Lippótmész. „Bud. Hirlap” tot crede încă că boala e închipuită. Vom vedea.

Oi perdute. „Dreptatea” scrie: Din Uzdin (comitatul Torontal) primim știrea, că niște frunțișari români de acolo, precum Lupulescu, Puia, Crețiu etc. au primit să fie aleși din partea reprezentanței comunale ca delegați, cari au să participe la parada de deschidere a mileniului din Budapesta. Va să zică, atât sus amintiiți frunțișari, cît și reprezentanța comunală din Uzdin sînt mulțumiți cu dreptățile ce le fac stăpînitorii noștri de astăzi. Cei aleși sigur vor zice poporului, că se duc la Budapesta ca să câștige domniulul. — Fraților uzdienești! fiți cu inima la loc și nu lăsați să vă seducă răuvoitorii.

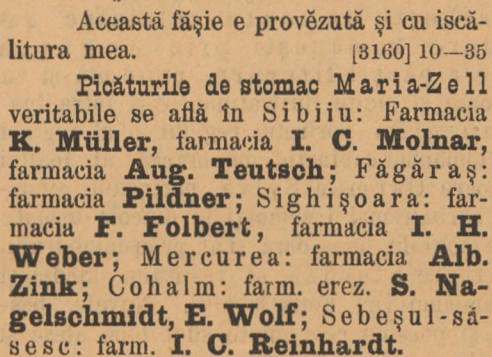
Gendarmi ucigași. Din comuna Uzdin 'i-se scrie „Dreptății”, că gendarmii de acolo ținînd cercetare într-o afacere de furt, au arestat 6 locuitori din Uzdin și legându-i 'i-au luat cu dișii și 'i-au dus la Dobrița, o comună din apropiere, unde se credea, că areștații ar avea complici. Ce s'a întemplat pe drum nu se știe încă; se știe însă atîta, că gendarmii, patru la număr, au împușcat trei dintre areștați, doi au rămas morți pe cîmp, ear' al treilea a sosit rînit la Uzdin și astăzi se luptă cu moartea. Ceialalți trei areștați au luat-o la fugă și au scăpat cu viață. Eată cine are în țeara noastră să ne apere avutul și viața!

Al doilea baiazzo. Națiunea cavalerescă are în dieta ei din Ludaștea doi baiazzi: Pázmándy și Otto Hermann, doi clowni de prima ordine și de neîntrecută forță. Cel dintău face și întreprinde tot ce voinți: alianța națiunii sale cu Muscali în anul 1893, peste șase luni îl vezi corespondent de café chantante parisiană, mai târziu arangînd pentru mileniu luptele de tauri a la España; exploator al chestiunii românești; fondează o fabrică de vix; se unește cu istorica damă Bertha Suttner pentru Liga de pace cu scop de a extirpa naționalitățile nemaghiare; intervine prin telegram pentru punșagi ordinari ca Szeless și e în stare a stringe bani pentru scopuri și kossuthiste și reacționare. Scurt și cuprinzător: „Mädchen für alles”. Al doilea clown al națiunii jidano-maghiare este energumenul Otto Hermann, kossuthist înecarnat, republican-radical, aproape anarhist, dar' scîrșos cu ușa de nevoile vieții a fost primit și de un Bánffy un saculeț frumos cu grăunte grase, făcîndu-se custos la muzeu. De atunci, călca-o-ar nevoe să o calce, nite mare lucru s'a întemplat: grăunțele au făcut minune, omul cu pîrl velvoin și cu gîrgăuni verzi în cap s'a domolit. În politica kossuthiană a devenit mielusel. Dar' pentru mileniu face totul, fie și paiaflecure. Va deschide el în reuniunea antropologică din Viena o serie de prelegeri, despre expositia milenară. Nu i așa, că ar merita titlul Pázmándy II.?

Cavalerism la culme. În zilele acestea a apărut în „Nemzeti Ujság” un articol, care se ocupă cu Tihanyi Ferenz, notarul suprem al comitatului Neograd, făcîndu-i-se reproșuri strașnice în afacerea abuzurilor comise la noiele alegeri comitatense. Acest articol li-a căzut rău funcționarilor din numitul comitat, și în frunte cu vicșpanul lor au mers la Budapesta și au provocat pe rectorul Korbuly Jozsef. În o singură zi 'l-au provocat 4 funcționari, avînd de secundanți pe alți 8 funcționari comitatensi. — Întrebăm, că oare cine a mai rămas acasă ca să conducă afacerile comitatense?

Earăși kulturkampf. Deosebirile dintre două state se constată de regulă mai lesne prin urmărirea cu atențiune acelor ce le petrec în parlamentele lor. Parlamentul maghiar a fost în timpul din urmă arena patimilor orbe și a corupțiilor imense. Căta deosebire între acest parlament, ce atât de deplorabil se ilustrează în pragul momentelor în vor cari a-și sîrba triumful sovînismului și al stagnațiilor lor culturale, și între un alt parlament, bună-oară cel prusian. În alte parlamente se discută și se rezolvă și chestiuni mari, chestiuni culturale, binefăcătoare cetățenilor. Așa în parlamentul din Berlin earăși se discută cu interes intensiv poziția bisericii față de școală. Deputatul de Heeremann a tractat această temă cu o profunditate deosebită din punctul de vedere mai înalt al pedagogiei și al creștinismului. Pe învătători îi pune mai presus decît pe funcționarii statului. Cere școli creștine pe seama școalelor și propune să se înființeze Volkschulgesetz, Ministerul de pe

Pretal unni exemplar 12 or. w. n.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30 cr. sau 60 bani.**
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Păpărușă Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcălă și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jacări și jocuri de copii.** De P. Iapirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Tăiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colășăritul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Floca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărănioul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Nămcovă, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarňík. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **90 cr. sau 1 leu 20 bani.**
15. **Vind și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa** ou **trei picloare.** Povestea franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Genușotoa.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Prietenul meu Vântură-Țeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpărătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Graiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcălă în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Agărețul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea prostilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Manolă-Împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Dina-Împărăteasă și peana e aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanu”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascăl Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Eoseni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Baba Iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislaunsoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Orcitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fădăț.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Eusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbitoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Elena Iavina.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de L. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghieșev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
47. **O sată de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

[illegible]

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.